

ANGLIAE VII TABVLA,

Has quatuor Insulas sub Anglorum Imperio comprehensas habet: Mona, sive Anglesey, Vectam vulgo Wight, Jersey & Garnsey.

Mona.
Nomina.
Situs.
Soli fertilitas.

Imperium majorum.

Opida.

Vecta.
Nomina.

Septima & postrema Anglia Tabula has quatuor Insulas sub Anglorum Imperio comprehensas habet: quarum priores duas videlicet *Mona* & *Vectis* ad littus Angliae, posteriores vero duas *Jersey* & *Garnsey* juxta Gallicum littus sitae sunt. Prima est *Mona* Britannis etiam *Mon*, *Tirmon*, & *Inis Dowyll*, id est *Insula opaca*, Saxonibus *Moneze*, tenui freto *Menai* a Britannia continente divisa. Insula nobilissima, antiqua sedes Druidum, cuius longitudo est plus minus 22 mill. Anglicorum, latitudo 17, ambitus vero 60. Insula haec, quamvis, ut inquit Giraldus, arida, saxosa, affectu inanis, & deformis, suo tempore videatur; nunc tamen amoenis, & culta est, triticique proventu adeo foecunda, ut *Mater Wallie* vulgo appelletur. Lapidès etiam habet molares, & alicubi terram aluminosam, è qua alumén, & calchantedum conficere non ita pridem cœperunt. Re etiam pecuaria satis est opulenta. Ea autem a Paulino Suetonio, & Iulio Agricola in Romanū Imperiū redacta, ut ex Tacito scriptore gravissimo refert Camdenus. Multis post saeculis ab Anglis devicta in eorum nomen concessit, *Anglesey* quasi Anglorum Insula dicta. Hoc etiam addit Camdenus: Romanorum in Britannia jam divergente Imperio, Scottos ex Hibernia in hanc etiam irrepsisse. Nam præter tumulos fossa circundatos, quos Hibernicorum casulas vocant, etiam locus est *In hericy Gwidil* ab Hibernicis denominatus, qui Duce Sirigi, Britannos eo loco fuderunt, ut Triadum libro memoratur. Nec ab Anglis solum, verum etiam a Norwegis graviter divexata fuit. Anno enim M. Æthelredi classis totam Insulam circumvecta hostilem in modum devastavit. Postea Hugones duo Normannici, alter Cestriæ, alter Salopiæ Comes gravissime afflixerunt, castrumque *Aber-Lliemor* ad coercendos Incolas extruxerunt; verum *Magnus* Norwegus eo tempore ad hanc appulsus Hugonem illum Cestrensem sagitta transfixit, & Insulam deprædatus discessit. Deinceps etiam Angli sepius adorti sunt, donec Edwardus primus in suam potestatem redegerit. Villas numeravit olim 363; hodieque incolis frequens est. Verum primarium opidum censetur *Bellus Marcus*, vulgo *Beaumarish* quod in Orientali parte Edwardus primus in loco palustri construxit, & ob situm bello hoc nomine insignivit, cum prius locus *Bonover* diceretur, castroque munivit. Ab hoc secundum habetur *Newburge*, id est *Norus Burgus*, Britannice *Roffia*, quod ingestis arenis diu conficitatum. Est hic quoque *Aberfrāw*, Regia olim Wallorum urbs. Item sacrum promonotorium quod Angli *Holy head*, Incolæ *Caer Guby* a Kibio viro sancto Hilarii Pictavensis discipulo vocant. Incolæ ditissimi ac validissimi sunt, & Britannica utuntur lingua Anglicæ penitus imperiti, licet Anglia regibus per annos 300 cum reliqua Cambria paruerint. Sequitur *Vecta* sive *Vectis* Britannis *Guith*, vulgo *the Isle of Wight*, & *Whight*. Tam modico autem interfluente Euripo *Solent* olim dicto, a Continente Britanniae avulsa est, ut cohæsse videatur, unde Britannicum illud nomen *Guinh*, quod divortium denotat (ut Nennius habet) factum videtur: quemadmodum etiam Sicilia ab Italia abrupta & secta, Latino vocabulo a secando, ut eruditissimo Iul. Scal. placet, nomine invenit.